

Afscheidsbrief

Achter elke rouwadvertentie gaat een verhaal schuil. **Mickelle Haest** tekent wekelijks de ervaringen op van een Amsterdamse uitvaartverzorgster.

Mijn zus is overleden, ze heeft zelfmoord gepleegd." De stem van de jonge vrouw klinkt tonen lager dan dat hij vermoedelijk eigenlijk is. Ik kijk op de klok, het is bijna negen uur 's avonds. "Mijn familie wil graag een afspraak maken, maar we weten nog niet wanneer. Eerst proberen we de rust een beetje te hervinden." We spreken af dat ze belt zodra ze me willen zien. Bij zelfmoord lopen de zaken via het ziekenhuis. De politie moet het lichaam vrijgeven voordat de uitvaart geregeld kan worden. Kort erna stap ik voor de bespreking binnen bij de welgestelde familie. Als een verstikkende deken ligt het verdriet over het gezelschap dat in de woonkamer zit. Troost kan hier voorlopig niemand bieden. De nabestaanden zijn verslagen. Moeder is in shock. Als haar mond opengaat, komen er geen woorden. Geest en lichaam lopen niet meer gelijk. "Willen jullie vertellen wat er is gebeurd?" De echtgenoot van de overleden vrouw blijkt de sterkste aan tafel. Dapper vertelt hij. "Ze was met regelmaat depressief. We woonden samen met onze zoon. We hadden het zwaar. Soms was ze er een tijdje niet. Dan trok ze zich terug in een ander huis." Haar ouders blijken verschillende huizen te bezitten. "Afgelopen week ging ze op bezoek bij haar ouders. Aan het eind van de avond ging ze weg, maar ze kwam niet thuis. We konden haar nergens vinden. Met behulp van politie zijn we gaan zoeken. De politie wist het signaal van haar mobiele telefoon op te vangen. Het bleek uit het tuinhuis te komen. Niet de agent, maar ma stapte daar als eerste naar binnen." Moeder zit in de kring van mensen, maar is er eigenlijk niet. De hand die de man op haar been legt, laat geen warmte achter. Voorzichtig vraag ik naar hun wensen voor de uitvaart. "Ze hoeft niet thuis opgebaard te worden," zegt haar man. "Dat lukt ons niet." Samen vertellen ze mij hun ideeën. Een deel van

de tekst van de afscheidsbrief die ze bij zich droeg, moet op de rouwkaart: 'Het spijt me. Ik moet gaan.' "We kunnen veel zelf doen," zegt haar vader. Ik bespreek de mogelijkheden. Al drie uur zitten we in de kring bijeen. "Wilt u dat ik nu wat prijzen noem of wilt u morgen een totale kostenindicatie krijgen?" De vader stelt vragen. "Wat is uw basistarief?" Rustig geef ik antwoord. "Het basistarief gaat uit van 22 uur werk. Onder de veertien uur aan werk gaat er iets af. Nu ik geluisterd heb naar wat er moet gebeuren, is mijn verwachting dat ik eerder meer dan 22 uur nodig zal hebben om jullie te begeleiden." Vader staat op, hij begint tegen mij te schreeuwen. "Schandalig! U bent op geld uit!" Ik doe mijn best mijn verbijstering niet te tonen en zeg: "Het spijt me dat u het zo ervaart." "Onprofessioneel, dat is wat u bent. Ik wil nu een totaalprijs van u horen." "Ik moet het aantal consumpties berekenen en de prijs voor het drukwerk opvragen," probeer ik uit te leggen. De woede om het verlies explodeert. Vader tiert. Zus sust de boel. Ze pakt haar vader vast. "Papa, het was haar keuze." De zelfverkozen dood laat de nabestaanden met schuldgevoelens achter. "We willen echt dat u haar uitvaart gaat doen," zegt de echtgenoot nog als ik wegga. In de auto onderweg naar het ziekenhuis bel ik huilend een collega. We bespreken of ik de begeleiding wil laten overnemen. Ik herpak mezelf en besluit van niet. De overleden vrouw, van midden dertig, is al verzorgd als ik aankom bij het mortuarium van het ziekenhuis. De witte ziekenhuisjurk lijkt op te vliegen om haar dunne, ranke lijf. Haar lange blonde haar ligt als een krans om haar hoofd. Die ene regel uit haar afscheidsbrief klinkt in mijn hoofd: 'Ik ga niet langer naar beneden. Ik neem afscheid, vlieg weg, en ga omhoog.'

*'Schandalig! U bent op geld uit!
Ik wil nu een totaalprijs horen'*